

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1. Εισαγωγή**
- 2. Εγχώρια κατανάλωση-Διατροφικές συνήθειες.**
- 3. Δίκτυα διανομής**
- 4. Ενδεικτικές λιανικές τιμές**
- 5. Παραγωγή**
- 6. Εξωτερικό εμπόριο**
- 7. Διμερές εμπόριο**

1. Εισαγωγή

Τα ψάρια, μαλάκια και οστρακοειδή, αποτελούν σημαντικό μέρος της διατροφής των Ισπανών καταναλωτών τόσο λόγω διατροφικών συνηθειών όσο και της αυξανόμενης τάσης για υγιεινή διατροφή.

Τα τελευταία χρόνια η συνολική κατανάλωση αλιευμάτων παρουσιάζει τάσεις σταθεροποίησης, γεγονός που μας ωθεί στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για μία ώριμη αγορά. Οι μεγάλες λιανεμπορικές αλυσίδες αποτελούν, λόγω του υψηλού βαθμού συγκέντρωσης του λιανεμπορίου, τα κυριότερα κανάλια διανομής.

Το εξωτερικό εμπόριο της Ισπανίας στα ψάρια, μαλάκια και οστρακοειδή είναι σταθερά ελλειμματικό. Οι ελληνικές εξαγωγές την τελευταία δεκαετία παρουσιάζουν μία σταθερή αυξητική τάση. Το 2010 ανήλθαν στα 80.5 εκατ. € καταλαμβάνοντας το 15% των ελληνικών εξαγωγών στην Ισπανία.¹ Τα κυριότερα προϊόντα που εξάγονται από την Ελλάδα είναι η τσιπούρα και το λαβράκι.

Δεδομένου του μεγάλου μεγέθους της αγοράς, της υψηλής κατά κεφαλήν εγχώριας κατανάλωσης αλλά και της καλής εμπορικής παρουσίας που έχουν αποκτήσει τα εν λόγω προϊόντα, η ισπανική αγορά προσφέρει κάποιες δυνατότητες περαιτέρω μεγέθυνσης των συγκεκριμένων ελληνικών εξαγωγών στον βαθμό όμως που θα υπάρξει μία μεγαλύτερη διαφοροποίηση των προσφερομένων ειδών.

2. Εγχώρια κατανάλωση-διατροφικές συνήθειες

Τα θαλασσινά αποτελούν σημαντικό μέρος της διατροφής των Ισπανών τόσο λόγω διατροφικών συνηθειών όσο και της αυξανόμενης επιθυμίας για υγιεινότερη διατροφή. Το 2009 η συνολική κατανάλωση έφθασε τους 1.580.000 τόνους η δε αξία αυτής ήταν περίπου 10.97 δις €². Οι εισαγωγές για το ίδιο έτος αναφοράς έφθασαν τα 3.7 δις € που αντιπροσωπεύουν το 33.7% της συνολικής κατανάλωσης στην Ισπανία θαλάσσιων προϊόντων.

Το **54.4%** των ποσοτήτων που διατίθενται **καταναλώνεται φρέσκο**, το 28.7% κατεψυγμένο και το υπόλοιπο 16.8% καταναλώνεται κονσερβοποιημένο, αλατισμένο ή καπνιστό. Εξ αυτών η κατανάλωση φρέσκων ψαριών φθάνει το 38% των δε φρέσκων μαλακίων και οστράκων το 16.4%. Η κατανάλωση κατεψυγμένων ψαριών ευρίσκεται στο 14.7% και των υπολοίπων δύο κατηγοριών στο 14%. Η τάση που έχει παρατηρηθεί τα τελευταία χρόνια είναι η αύξηση κατανάλωσης επεξεργασμένων αλιευμάτων σε βάρος των νωπών ή των κατεψυγμένων χωρίς επεξεργασία που οφείλεται στην άνοδο των εισοδημάτων των ισπανών καταναλωτών.

¹ Η απότομη πτώση των ελληνικών εξαγωγών το 2009 δεν επηρέασε την θετική εξέλιξη των εξαγωγών των θαλασσινών γι αυτό και πέτυχαν αύξηση του ποσοστού συμμετοχής τους στο 18.8%!

² Τα στατιστικά στοιχεία έχουν συλλεχθεί από το περιοδικό *Distribución y Consumo*

Η **σπιτική κατανάλωση** καταλαμβάνει το 80% της συνολικής δαπάνης για θαλασσινά, η εστίαση το 15.9% και οι μορφές μαζικής εστίασης (στρατός, σχολεία φυλακές, γηροκομεία κλπ) το 4.1%. Η **ετήσια κατά κεφαλή κατανάλωση** των ισπανικών νοικοκυριών έφθασε για το 2009 τα 27.6 κιλά που αντιπροσωπεύουν μία μέση δαπάνη της τάξεως των 191,7 €. Το μεγαλύτερο ποσοστό κατέχει η κατανάλωση φρέσκων ψαριών με 12.2 κιλά ή το 44.2% της συνολικής κατανάλωσης. Από την άλλη πλευρά η μέση κατά κεφαλή κατανάλωση κατεψυγμένων ψαριών φθάνει μόλις τα 3.1 κιλά ή το 11.2% της συνολικής κατανάλωσης.

Όσον αφορά τον **τόπο αγοράς** όλων των θαλασσινών, τα πολυκαταστήματα τροφίμων κατέχουν το 43.3%, τα ιχθυοπωλεία το 37,8% και οι υπεραγορές το 14.3%. Οι άλλοι τρόποι αγορά (λαϊκές αγορές κλπ) έχουν το 4.6%.

Στην σπιτική κατανάλωση τα φρέσκα θαλασσινά καταλαμβάνουν το 58% της δαπάνης ενώ τα κατεψυγμένα το 24%. Αντιθέτως στην εστίαση τα κατεψυγμένα ευρίσκονται στην 1^η θέση με 44.5% επί της πραγματοποιηθείσας δαπάνης σ' αυτήν.

Στις επιμέρους καταναλώσεις και όσον αφορά τα θαλασσινά στα οποία η Ελλάδα επιδεικνύει καλές εξαγωγικές επιδόσεις, παρατηρούμε τα ακόλουθα:

1. **Λαβράκι:** η συνολική ετήσια κατανάλωση φθάνει τους 17,4 τόνους αξίας 129.8 εκατ. €. Η ετήσια κατά κεφαλή κατανάλωση είναι 0.4 κιλά η αξίας της οποίας είναι 2.8€ (δηλαδή η μέση τιμή πώλησης φθάνει τα 7 € το κιλό).
2. **Τσιπούρα:** η συνολική ετήσια κατανάλωση φθάνει τους 34,5 τόνους αξίας 222.1 εκατ. €. Η ετήσια κατά κεφαλή κατανάλωση είναι 0.8 κιλά η αξίας της οποίας είναι 4.9€ (δηλαδή η μέση τιμή πώλησης φθάνει τα 6.2 € το κιλό).

Οι εξαγωγές μας στο λαβράκι, που για το ίδιο έτος ήταν 15.6 εκατ., κατείχαν το 12% της συνολικής δαπάνης³ για το εν λόγω προϊόν και για την τσιπούρα, που το ύψος της αξίας των εξαγωγών ήταν 25.1 εκατ., το 11.3% αντιστοίχως. Εάν όμως εξετάσουμε την αξία των παραγόμενων ποσοτήτων σε επίπεδο αξίας παραγωγής ιχθυοτροφείου τότε τα ποσοστά για μεν το λαβράκι είναι 20.6% για δε την τσιπούρα 25.1%.

Η **συνολική εισαγωγική διείσδυση**⁴ για το λαβράκι ήταν 24.4% και για την τσιπούρα 13%. Άρα η επικράτηση των ελληνικών εξαγωγών στα δύο αυτά θαλάσσια είδη είναι σχεδόν ολοκληρωτική. Όμως από την άλλη πλευρά είναι πλέον δύσκολο να πετύχουμε καλύτερες εξαγωγικές επιδόσεις στα δύο αυτά ψάρια στο βαθμό που δεν υπάρξει είτε αύξηση της εισαγωγικής διείσδυσης είτε γενικότερη αύξηση της κατανάλωσης για τα δύο αυτά ψάρια.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να προσθέσουμε ότι τα **ανώτερα εισοδηματικά** κοινωνικά στρώματα έχουν αυξημένη κατά κεφαλή κατανάλωση που φθάνει τα 32.3

³ Το ποσοστό είναι αρκετά μεγαλύτερο καθόσον το ύψος της δαπάνης υπολογίζεται σε τιμές λιανικής των εν λόγω προϊόντων.

⁴ Στους πίνακες 6 και 7 υπάρχει αναλυτική παρουσίαση της εισαγωγικής σύνθεσης των δύο αυτών ψαριών για την τελευταία τριετία

κιλά. Μεταξύ δε των θαλασσιών ειδών που καταναλώνουν περισσότερο περιλαμβάνεται και το **λαβράκι** (ιχθυοτροφείου).

Τα τελευταία, προ της διεθνούς κρίσης, έτη η εγχώρια ζήτηση θαλασσιών αυξάνονταν με ετήσιο ρυθμό μικρότερο της αύξησης του πληθυσμού και της ανόδου του εισοδήματος. Οι έρευνες δείχνουν ότι λόγω της αύξησης του πληθυσμού κυρίως από τους μετανάστες, η αύξηση της κατανάλωσης θαλασσιών δεν ακολουθεί την πληθυσμιακή τάση. Αυτό οφείλεται στο χαμηλό εισόδημα των μεταναστών.

Όμως τα τελευταία δύο έτη η κατά κεφαλή κατανάλωση θαλασσιών παρουσιάζει πτωτική τάση που είναι αποτέλεσμα της μεγάλης μείωσης της ενεργού ζήτησης λόγω της οικονομικής ύφεσης που έχει επέλθει.

4. Δίκτυα διανομής

Η παρούσα δομή των κέντρων διανομής τροφίμων και ποτών χαρακτηρίζεται από μία ισχυρή τάση συγκεντροποίησης αυτών στις μεγάλες αλυσίδες που κυριαρχούν στον υπό εξέταση τομέα. Οι δέκα πρώτοι διανομείς κατέχουν το 59% του συνόλου της συγκεκριμένης αγοράς με τάσεις περαιτέρω μεγέθυνσης. Το υπόλοιπο 41%, που βαίνει μειούμενο με την πάροδο του χρόνου, μοιράζεται σε 460 άλλους διανομείς.

Η αλυσίδα με το μεγαλύτερο ποσοστό (17.5%) σε διατιθέμενο χώρο πωλήσεων είναι η Γαλλική εταιρεία **Carrefour**, ενώ με βάση τον κύκλο εργασιών πρώτη έρχεται η Ισπανική **Mercadona S.A.** με 16,5% (πίνακας 1).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 : ΟΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ		
ΟΝΟΜΑ	% ΑΓΟΡΑΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΚΥΚΛΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΑΡ. ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
MERCADONA	16.5%	1210
CARREFOUR	10.9%	3077 ⁵
GROURO EROSKI	9.1%	1789
AUCHAN-AL CAMPO	5,60%	295
LIDL	4.3%	470
EL CORTE INGLES	3.4%	356

Πηγή: *Περιοδικό Alimentacion*

⁵ Περιλαμβάνονται και τα 1000 πολυκαταστήματα της DIA που έχει εξαγορασθεί από την Carrefour

Στην συντριπτική πλειοψηφία τους τα Supermarket διαθέτουν ιχθυοπωλεία όπου πραγματοποιείται μεγάλο μέρος των πωλήσεων των αλιευμάτων. Τα αυτοτελή ιχθυοπωλεία δεν τόσο διαδεδομένα όσο στην Ελλάδα το ίδιο δε ισχύει και για τον θεσμό των λαϊκών αγορών.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία, η συγκέντρωση των πωλήσεων δείχνει να είναι υψηλή δεδομένου ότι περίπου το 50% των πωλήσεων προέρχονται από τις 6 μεγαλύτερες αλυσίδες. Όλες οι αναφερόμενες επιχειρήσεις με εξαίρεση το LIDL διαθέτουν εκτός των πολυκαταστημάτων και υπεραγορές.

5. Ενδεικτικές τιμές χονδρικής και λιανικής

Ενδεικτικές τιμές της τσιπούρας και του λαβρακιού ιχθυοκαλλιέργειας σε 4 μεγάλες αλυσίδες και στην κεντρική ψαραγορά της Μαδρίτης⁶

ΑΛΥΣΙΔΑ:	El Corte Ingles - Hiperacor		Μαδρίτη	
	Είδος	Τιμή σε €	Βάρος	
	Τσιπούρα Ιχθυοκαλλιέργειας	8,55	500 γραμ.	καθαρισμένη
	Λαβράκι Ιχθυοκαλλιέργειας	8,99	500γραμ.	καθαρισμένο
παρατηρήσεις	Σε σχέση με την προηγούμενη δειγματοληψία υπάρχει μία μικρή άνοδος τιμής για τις τσιπούρες και μία μείωση για τα λαβράκια			

ΑΛΥΣΙΔΑ	Carrefour		Μαδρίτη	
	Είδος	Τιμή	Βάρος	
	Τσιπούρα Ιχθυοκαλλιέργειας	5	300	Ολόκληρη, καθαρισμένη
	Τσιπούρα Ιχθυοκαλλιέργειας	8,9	400 γραμ.	φιλέτο
	Λαβράκι Ιχθυοκαλλιέργειας	5	375 γραμ.	Ολόκληρο, καθαρισμένο
παρατηρήσεις	Μικρή άνοδος για το καθαρισμένο λαβράκι, και αρκετά μεγαλύτερη για την καθαρισμένη τσιπούρα			

⁶ Δειγματοληψία του Γραφείου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων στις 22.09.2011

ΑΛΥΣΙΔΑ	EROSKI	Μαδρίτη	
Είδος	Τιμή	Βάρος	
Τσιπούρα Ιχθυοκαλλιέργειας	4	300γρ	Ολόκληρη, καθαρισμένη
παρατηρήσεις	Τιμή αρκετά υψηλότερη (3,16)		

ΑΛΥΣΙΔΑ	MERCADONA	Μαδρίτη	
Είδος	τιμή	Βάρος	
Τσιπούρα Ιχθυοκαλλιέργειας	5,9	600 γραμ.	φιλέτο
Τσιπούρα Ιχθυοκαλλιέργειας	2,1	300 γραμ.	ολόκληρη, καθαρισμένη
Λαβράκι Ιχθυοκαλλιέργειας	5,43	600 γραμ.	ολόκληρο, καθαρισμένο
Λαβράκι Ιχθυοκαλλιέργειας	5.8	400γραμ.	φιλέτο
παρατηρήσεις	Νέα δειγματοληψία		

Πηγή: Έρευνα Γραφείου ΟΕΥ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ	MERCAMADRID	Μαδρίτη	
Είδος	Μέση τιμή	Βάρος	
Τσιπούρα Ιχθυοκαλλιέργειας	5,8	κιλό.	ολόκληρη
Λαβράκι Ιχθυοκαλλιέργειας	7,2	κιλό.	ολόκληρο
παρατηρήσεις	Για την τσιπούρα το εύρος τιμών είναι 9.5-4 € και για το λαβράκι 10,5-4,5€		

6. Παραγωγή

Ο αλιευτικός στόλος της Ισπανίας που αποτελείται από 10847⁷ αλιευτικά σκάφη, έχει χωρητικότητα 414.200 GT και είναι ο μεγαλύτερος στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Την τελευταία πενταετία παρατηρείται μία πτωτική τάση στο μέγεθος της χωρητικότητας αλλά και στον αριθμό των αλιευτικών σκαφών. Το μέσο μέγεθος των ισπανικών αλιευτικών σκαφών σε σχέση με τα αντίστοιχα ελληνικά, είναι κατά πολύ μεγαλύτερο.

Ο αριθμός των απασχολούμενων στον αλιευτικό στόλο ανέρχεται με στοιχεία για το 2009 σε 39.050 ενώ στην ιχθυοκαλλιέργεια σε 28.882. Η απασχόληση στον τομέα της κατεργασίας και διατήρησης των θαλασσιών ειδών ήταν το ίδιο έτος 136.538. Αν και ο αριθμός των απασχολούμενων στην αλιεία και την ιχθυοκαλλιέργεια παραμένει την τελευταία πενταετία λίγο πολύ σταθερός, ο αντίστοιχος αριθμός στον τομέα της κατεργασίας και διατήρησης εμφανίζει σταθερά μία πτωτική τάση.

Η συνολική αξία της παραγωγής της **αλιείας**⁸ έφθασε το 2009 τα 1.86 δις € ενώ το καθαρό εισόδημα τα 723 εκατ. €. Τα αντίστοιχα μεγέθη για τον τομέα της **ιχθυοκαλλιέργειας** ήταν για μεν της αξία της παραγωγής 480 εκατ. για δε το καθαρό εισόδημα 60,2 εκατ. Στον τελευταίο τομέα τα μεγέθη της παραγωγής για την τελευταία πενταετία δεν εμφανίζουν αξιοπρόσεκτες μεταβολές.

Ο αξία των πωλήσεων των θαλασσιών προϊόντων που παράγονται εγχωρίως έφθασε το 2009 τα 4.1 δις €.

Το όγκος της παραγωγής στον τομέα της αλιείας ήταν για το 2009 531.326 τόνοι για την κατηγορία των φρέσκων και 196.598 τόνοι για αυτή των κατεψυγμένων.

Εκ των **φρέσκων ειδών** τα ψάρια είχαν την μερίδα του λέοντος με 478.734 τόνους ή το 90%. Οι σημαντικότερες κατηγορίες αλιευμάτων ήταν ο **βακαλάος** με 85.344 τόνους και οι **τόνοι** με 85.567 αντιστοίχως. Από τα φρέσκα μαλακόστρακα που έφθασαν τους 41.113 τόνους το 66.4% κατέχει η κατηγορία που περιλαμβάνει τα καλαμάρια και τα χταπόδια.

Στην κατηγορία των **κατεψυγμένων** τα ψάρια είχαν και πάλι με 176.573 τόνους το 90%. Εξ αυτών ο βακαλάος και ο τόνος κατέλαβαν τους δύο πρώτες θέσεις με 32% και 27% αντιστοίχως.

Η παραγωγή προϊόντων **ιχθυοκαλλιέργειας** παρουσιάζει την τελευταία πενταετία πτωτικές τάσεις είτε σε όγκο είτε σε αξία κυρίως λόγω της υποχώρησης της παραγωγής των μαλακόστρακων. Το 2009 ο όγκος παραγωγής έφθασε τους 268.665 τόνους. Εξ αυτών οι 202.178 ανήκαν στα μαλακόστρακα και οι 66.337 στα ψάρια.

Η αξία της παραγωγής των σπουδαιότερων κατηγοριών εκ των παραγομένων ψαριών για το ίδιο έτος ανέρχονταν για τις **τσιπούρες** σε 100 εκατ.€, το **λαβράκι** σε 75 εκατ.€, το **καλκάνι** σε 53 εκατ.€, και η **πέστροφα** σε 50 εκατ.€. Η συνολική αξία

⁷ Στατιστικά στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας για το 2010

⁸ Συμπεριλαμβάνονται ψάρια φρέσκα και κατεψυγμένα, μαλακόστρακα και οστρακοειδή

των παραγόμενων ήταν για το 2009 323 εκατ.€ ενώ το 2006 ήταν μεγαλύτερη κατά 10 εκατ. €.

7. Εισαγωγές- Εξαγωγές

Το εξωτερικό εμπόριο στα προϊόντα θαλασσινών (κεφάλαιο 03) είναι γενικά ελλειμματικό για την Ισπανία. Με εξαίρεση τα κατεψυγμένα ψάρια, όπου παρατηρείται ένα μικρό πλεόνασμα, όλες οι υπόλοιπες κατηγορίες παρουσιάζουν ελλείμματα.

Εκ του **συνολικού εμπορικού ελλείμματος του 2010, που ήταν 2.35 δις €**, το 62.6% ή 1.47 δις € δημιουργήθηκε από τα μαλάκια και τα όστρακα. Στην κατηγορία των φρέσκων ψαριών (0302) το εμπορικό έλλειμμα ήταν 470 εκατ. € ή το 20% του συνολικού εμπορικού ελλείμματος στα θαλασσινά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 : ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ				
ΕΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ (χιλ.)	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΞΙΑ (εκατ. €)	ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ (χιλ.)	ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΞΙΑ (εκατ. €)
2007	1.460,6	4.654,4	802,6	1.908,6
2008	1.355	4.332	797	1.810
2009	1.333	3.711	902	1.741
2010	1.398	4.286	868	1.930

Πηγή : Ισπανικά Τελωνεία

Οι κυριότερες χώρες από τις οποίες εισάγει η Ισπανία είναι η Αργεντινή, το Μαρόκο, η Γαλλία, η Αγγλία, και η Κίνα,. Όπως φαίνεται και από τον πίνακα 3 η διασπορά στις εισαγωγές είναι πολύ μεγάλη. Η 1^η χώρα που είναι για το 2010 η **Αργεντινή** κατέχει μόνο το 8.7% ενώ οι 5 πρώτες χώρες το 33.6%. Το αντίστοιχο ποσοστό για το 2009 ήταν 33.1%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 : ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΧΩΡΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ (ΑΞΙΑ ΕΚ. ΕΥΡΩ)							
2009				2010			
	Χώρα	Αξία (εκατ. €)	% συνόλου		Χώρα	Αξία (εκατ. €)	% συνόλου
1	Μαρόκο	328	8.9	1	Αργεντινή	376	8.7
2	Αργεντινή	267,4	7.2	2	Μαρόκο	308,7	7.2
3	Γαλλία	226	6.1	3	Κίνα	290	6.7
4	Κίνα	207,5	5.6	4	Γαλλία	244	5.7
5	Αγγλία	198	5.3	5	Πορτογαλία	225	5.3
21	Ελλάδα	62,3	1.7	20	Ελλάδα	80,5	1.9

Πηγή: Ισπανικά τελωνεία

Από την άλλη πλευρά οι κυριότεροι εξαγωγικοί προορισμοί είναι η Πορτογαλία και η Ιταλία και έπεται η Γαλλία. Οι αμέσως επόμενες χώρες, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η Ελλάδα, απορροφούν πολύ μικρότερες ποσότητες ισπανικών θαλασσινών. Στην περίπτωση των ισπανικών εξαγωγών υπάρχει μεγάλη συγκέντρωση αυτών στις τρεις πρώτες χώρες και δη στις πρώτες δύο.

Πιο συγκεκριμένα οι 2 πρώτες χώρες, στον σχετικό **πίνακα 4**, κατείχαν το 2010 το 52.5%, οι πρώτες 3 το 63.2% ενώ οι 5 πρώτες το 70.6%. Η Ελλάδα, αν και κατέχει την 5^η θέση και στα δύο εξεταζόμενα έτη, καλύπτει με τις εισαγωγές της το 77% των εξαγωγών της για το 2009 και το 63.3% για το 2010.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 : ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΧΩΡΕΣ ΕΞΑΓΩΓΗΣ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ (ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΚ. ΕΥΡΩ)								
2009				2010				
	Χώρα	Αξία (εκατ. €)	% συνόλου		Χώρα	Αξία (εκατ. €)	% συνόλου	
1	Ιταλία	487	28	1	Ιταλία	565	29.3	
2	Πορτογαλία	437	25	2	Πορτογαλία	447	23.2	
3	Γαλλία	190	10.9	3	Γαλλία	206	10.7	
4	Ισημερινός	53,5	3	4	Ιαπωνία	93	4.8	
5	Ελλάδα	48	2.8	5	Ελλάδα	51	2.6	

Πηγή: Ισπανικά τελωνεία

Εκ των εισαγωγών το 50% είναι ψάρια και το άλλο 50% μαλάκια και όστρακα. Στην κατηγορία των φρέσκων ψαριών 0302, όπου η χώρα μας εξάγει το 75% των δικών της εξαγωγών, η Ισπανία εισάγει το 19% του συνόλου ενώ στις κατηγορίες των κατεψυγμένων και των φιλέτων οι εισαγωγές ανέρχονται στο 13.6% και 12.9% αντιστοίχως. Από τα άλλα είδη τα όστρακα είναι η σημαντικότερη κατηγορία καθώς καταλαμβάνει το 25.7% της συνολικής αξίας των εισαγομένων θαλασσινών.

Στα φρέσκα προϊόντα το μεγαλύτερο μέρος του εισαγωγικού εμπορίου διεξάγεται με χώρες τις ΕΕ ενώ στις άλλες κατηγορίες η συμμετοχή των τρίτων χωρών είναι πολύ μεγαλύτερη.

Όσον αφορά τις ισπανικές εξαγωγές οι κυριότερες κατηγορίες σ' αυτές ήταν τα κατεψυγμένα με 620 εκατ. € ή το 32% και τα μαλάκια με 413 εκατ. € ή 21.4%.

8. Διμερές εμπόριο

Οι **εξαγωγές των θαλασσινών** (κατ. 03), που αναδεικνύονται πλέον στην πιο σταθερά ανερχόμενη εξαγωγική κατηγορία ελληνικών προϊόντων στην Ισπανία, ανήλθαν το 2010 σε 80,5 εκατ. €. το οποίο μεταφράζεται σε 15% επί των συνολικών ελληνικών εξαγωγών στην Ισπανία.

Οι συγκεκριμένες εξαγωγές κατέλαβαν την 2^η θέση στην κατάταξη προϊόντων που εξάγει η Ελλάδα στην ισπανική αγορά. Επίσης η εξαγωγική επίδοση της κατηγορίας αυτής των προϊόντων ευρίσκεται πολύ υψηλότερα της αντίστοιχης στο σύνολο των ελληνικών εξαγωγών.

Τα κυριότερα εξαγωγίμα προϊόντα για το 2010 είναι η **τσιπούρα** (03026995) με αξία 29,2 εκατ. € ή 5,4% επί των συνολικών εξαγωγών, **το λαβράκι** (03026994) με 19,5 εκατ. η 3,6%, **οι γαρίδες** (030613) με 5,8 εκατ. ή 1,1% και τέλος η **συναγρίδα** (03026961) με 5,5 εκατ. ή 1%. Οι εν λόγω τέσσερις υποκατηγορίες φθάνουν τα 60 εκατ. ή το 74,5% των ελληνικών εξαγωγών θαλασσιών στην Ισπανία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 : Κυριότερα θαλασσινά προϊόντα που εξάγει η Ελλάδα στην Ισπανία				
Είδος	2009 (εκατ. €)	%⁹	2010 (εκατ. €)	%
Τσιπούρα	25,1	40.3	29,2	36.3
Λαβράκι	15,6	25	19,5	24.2
Γαρίδες	5,3	8.5	5,8	7.2
Συναγρίδα	5,8	9.3	5,5	6.8

Πηγή: Ισπανικά τελωνεία

Από την άλλη πλευρά οι **εισαγωγές ψαριών και των άλλων θαλασσιών ειδών** ανήλθαν το 2010 στα 51 εκατ. € (έναντι 48 εκατ. € το 2009) καταλαμβάνοντας την 9^η θέση στην κατάταξη των προϊόντων που εξάγει η Ισπανία στην ελληνική αγορά.

Τα στοιχεία των **εξαγωγών των κυριότερων ελληνικών θαλασσιών ειδών στην Ισπανία για την τελευταία τριετία** εμφανίζονται αναλυτικά στους τρεις παρακάτω πίνακες.

Πίνακας 6 Λαυράκι (χιλ. €)			
ΧΩΡΕΣ	2008	2009	2010
Ελλάδα	19.467	15.572	19.504
Τουρκία	10.272	9.538	8.891
Γαλλία	6.114	4.572	3.783
Μαρόκο	688	457	375
Λοιπές χώρες	1.053	5.186	762
ΣΥΝΟΛΟ	38.835	31.677	34.017

Πηγή: Ισπανικά τελωνεία

⁹ Επί του συνόλου των ισπανικών εισαγωγών στα θαλασσινά

Πίνακας 7 Τσιπούρα (χιλ. €)			
Χώρες	2008	2009	2010
ΕΛΛΑΔΑ	9.034	25.133	29.194
Τουρκία	4.521	1.697	1.414
Γαλλία	1.334	1.364	1.563
Πορτογαλία	439	338	515
Λοιπές χώρες	407	419	270
ΣΥΝΟΛΟ	15735	28951	32956

Πηγή: Ισπανικά τελωνεία

Πίνακας 8 Συναγρίδα (χιλ. €)			
Χώρες	2008	2009	2010
ΕΛΛΑΔΑ	14.651	5.809	5.461
Γαλλία	1.523	1.846	1.329
Πορτογαλία	2.258	690	458
Μαρόκο	1.485	1.516	1.358
Λοιπές χώρες	407	419	270
ΣΥΝΟΛΟ	21.077	10.904	9.850

Πηγή: Ισπανικά τελωνεία

Όπως παρατηρούμε και στους τρεις προηγούμενους πίνακες η θέση της χώρας στις εξεταζόμενες κατηγορίες ψαριών είναι σε μεγάλο βαθμό δεσπίζουσα. Στο **λαβράκι** για το 2010 κατείχε το 57.3% των συνολικών εισαγωγών που πραγματοποιήθηκαν στην Ισπανία, **στην τσιπούρα** το 88.6% και **στην συναγρίδα** το 55.4%.

Αν και η ισπανική παραγωγή παραδοσιακά δεν καλύπτει την εσωτερική ζήτηση εν τούτοις οι δυνατότητες πολύ μεγαλύτερης αύξησης των ελληνικών εξαγωγών είναι μάλλον πεπερασμένες καθόσον η αξιοποίηση που έχει επιτευχθεί στις κατηγορίες που ειδικευόμαστε είναι αρκετά υψηλή.

Η περαιτέρω ουσιαστική προώθηση των εξαγωγών μας και η κατά συνέπεια βελτίωση της εμπορικής μας παρουσίας στην αγορά της Ισπανίας θα μπορούσε να επιτευχθεί είτε μέσω μίας **διαφοροποίησης των εξαγωγικών** μας θαλάσσιων προϊόντων είτε μέσω μίας **αυξητικής στροφής της εγχωρίου καταναλώσεως** προς τα είδη που ήδη έχουμε κυρίαρχη θέση στις εισαγωγές που πραγματοποιούνται.

Δεδομένων των χαμηλών ρυθμών ανάπτυξης της ισπανικής οικονομίας μετά την διεθνή οικονομική κρίση του 2008 και της γενικότερης αδυναμίας που επιδεικνύει η εσωτερική ζήτηση, η τελευταία προϋπόθεση δεν θα είναι καθόλου εύκολη. Για αυτό τον λόγο η διοχέτευση **προϊόντων υψηλότερης προστιθέμενης αξίας**, σε ανταγωνιστικές τιμές, θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα για την διεύρυνση του μεριδίου των ελληνικών εξαγωγών.